

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 23-11-13

Diarienummer: N608-1584/21

Handläggare: Lena Benedetto, Johanna Jarl,

Telefon: 031-366 71 26

E-post: lena.benedetto@forskola.goteborg.se

Uppföljning - Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola 2022–2027

Förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner uppföljningen 2023 avseende ”Plan och strategi för att möta sverigefinska minoritetens behov av finskspråkig förskola”.

Sammanfattning

Förskolenämnden har i november 2022 beslutat om en ”Långsiktig plan och strategi för att möta sverigefinska minoritetens behov av finskspråkig förskola för behandling och årlig uppföljning i nämnden”. Under året har det tillsatts en styrgrupp med ansvar för realiseringen av planen inkluderat uppföljning till förskolenämnden. I årets uppföljning (bilaga 1) redovisas förskoleförvaltningens nuläge i arbetet med planens/strategins aktiviteter/insatser så här långt samt nästa steg. Exempel på pågående insatser är sammanställning och analys från kartläggningar av behov, professionsnätverk för finstalande personal samt kollegialt nätverk för rektorer på förskolor med finskspråkig inriktning, nätverksarbete med andra aktörer, framtagande och revideringar av informations- och stödmaterial gällande de förstärkta rättigheterna för finskt förvaltningsområde.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utifrån arbetet med uppföljningen har förvaltningen inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. *Förvaltningen har i sin tidigare redovisning bedömt att eventuella kostnader som rör uppdraget ”Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola” ryms inom befintlig ram. Kostnader som kan uppstå för berörda verksamheter (förskolor med finskspråkig inriktning) rör främst utbildningskostnader för personal.*

Bedömning ur ekologisk dimension

I tidigare tjänsteutlåtande om förslag till ”långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola” framgår det att framtida förslag och beslutsunderlag gällande placering/lokalisering av förskolor med finskspråkig inriktning behöver grundas i genomförda kartläggningar/ dialoger gällande vårdnadshavares behov och önskemål om exempelvis geografisk närhet så att läget passar så många som möjligt på gruppnivå utifrån relevanta knutpunkter. Ändamålsenliga lokaler, hållbara resvägar för nyttjande av kollektivtrafik i anslutning till förskolas lokalisering samt närhet till eventuellt angränsande skolspår för det finska språket i grundskolan är också något som behöver ses över i den långsiktiga planeringen. Uppföljningen visar här att insatser/ aktiviteterna

är i en uppstart och behöver beaktas i det fortsatta arbetet framåt inkluderat dialog med grundskoleförvaltningen om exempelvis skolspår finska.

Bedömning ur social dimension

För att vårdnadshavare ska kunna göra anspråk på sina rättigheter och förmedla sina behov behöver också kunskapen om de förstärkta rättigheterna avseende det finska språket och kulturen öka. *I tidigare tjänsteutlåtande förslag till "långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola" ingår informations- och kunskapshöjande insatser samt marknadsföring av befintliga förskolor som erbjuder utbildning på finska. Förvaltningen bedömde att insatserna i planen/strategin var viktiga för att fler ska kunna ha möjlighet att välja förskola med finskspråkig inriktning. Vidare framgick det att förvaltningen behöver få kunskap om den sverigefinska minoritetens behov och önskemål av finskspråkig förskola. Ett attraktivt läge för flera bedömdes också bidra till att fler vårdnadshavare söker plats på en finskspråkig förskola. För att ta reda på behoven prioriteras insatser som kartläggningar och dialog med berörda målgrupper. Uppföljningen visar att förskoleförvaltningen behöver kommunicera - nå ut till berörda vårdnadshavare från den sverigefinska minoriteten i ett tidigt skede, inför sitt val av förskola. Arbetet med informationsinsatser, dialog och samråd om behov behöver beaktas i det fortsatta arbetet gällande implementeringen av planen/strategin.*

Barnkonventionen

Förskoleförvaltningen bedömer att barnperspektivet och barnkonventionen speglas i uppföljningen då planen/strategin tar sikte på att erbjuda förskola på nationella minoritetsspråket finska utifrån behov och en god kvalitet; *barns rätt till förskola - utbildning på finska; barns rätt till sitt nationella minoritetsspråk och identitet.*

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 6 december 2023.

Bilagor

1. Förskoleförvaltningens uppföljning 2023 "Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola 2022–2027"
2. Förskoleförvaltningens "Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola 2022–2027"

Ärendet

Förskolenämnden har i november 2022 beslutat om en ”Långsiktig plan och strategi för att möta sverigefinska minoritetens behov av finskspråkig förskola för behandling och årlig uppföljning i nämnden”. Utifrån uppdrag har förskoleförvaltningen genomfört en uppföljning av planen/strategin för 2023 (bilaga 1). I enlighet med tidigare nämndbeslut ska förskolenämnden ska följa upp och behandla uppföljningen på nämndmötet i december.

Beskrivning av ärendet

Ärendet har sin upprinnelse från tidigare ärenden där förskolenämnden gett förvaltningen uppdrag att redovisa ett antal insatser gällande förskola på nationellt minoritetsspråket finska (juni 2021).^{1 2} Vid nämndsammanträdet i maj 2022 fick förskoleförvaltningen i uppdrag att ta fram en långsiktig plan och strategi för att möta sverigefinska minoritetens behov av finskspråkig förskola för godkännande. Det skulle även framkomma hur det säkerställs att planen behandlas och följs upp årligen i nämnden. Övriga deluppdrag förklarades slutförda.³ På nämndsammanträdet den 23 november 2022 beslutade förskolenämnden att godkänna förvaltningens förslag till långsiktig plan och strategi för att möta sverigefinska minoritetens behov av finskspråkig förskola för behandling och årlig uppföljning i nämnden. Geografiska placeringen av finskspråkig förskola skulle också vara en del av planen.⁴

Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola 2022–2027 (tidigare tjänsteutlåtande 22-11-23 bilaga 2)

Planen syftar till att säkerställa att det bedrivs ett långsiktigt strategiskt arbete som skapar goda planeringsförutsättningar och en hållbar organisation för att erbjuda förskola på nationella minoritetsspråket finska utifrån behov och en god kvalitet.⁵ Målet här är att vårdnadshavare kan erbjudas placering på en finskspråkig förskola utifrån sina behov och önskemål om till exempel geografisk närhet så att läget/lokalisering av förskola/avdelning med finskspråkig inriktning passar så många som möjligt på gruppnivå utifrån relevanta knutpunkter. En styrgrupp med representanter från förvaltningsledningen ska utses för att säkra realiseringen av planen, att förskoleförvaltningen långsiktigt och strategiskt arbetar för att erbjuda förskola på nationella minoritetsspråket finska utifrån vårdnadshavares behov och önskemål om exempelvis geografisk placering.

Planen omfattar ett urval av strategiska insatser/aktiviteter som ska planeras och genomföras inom tidsperioden 2022–2027. Styrgruppen ansvarar för att systematiskt följa upp arbetet med insatserna genom att ta del av enheternas rapportering i arbetet med insatserna. Styrgruppen ser också till att plan och strategi årligen följs upp och rapporteras till förvaltningsledning och förskolenämnden. Rapportering ska följa förvaltningens årshjul för uppföljning till förskolenämnden (november – december).

¹ Protokollsutdrag 2021-06-16 §174, Yrkanden gällande förskola på minoritetsspråk, främst finska, N608-1584/21

² Protokollsutdrag 2021-12-15 §298 Återremiss, N608-1584/2

³ Protokollsutdrag 2022-05-25 §123 Yrkanden gällande förskola på minoritetsspråk, främst finska

⁴ Protokollsutdrag: 2022-11-23 § 222, N608-1584/21 Återrapportering yrkanden gällande förskola på minoritetsspråk, främst finska,

⁵ [Skollagen 2010:800 12 b §](#) En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

Finskspråkig förskola

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk omfattar ett förstärkt skydd och stöd av förvaltningsområdena för språken samiska, finska och meänkieli. Göteborgs Stad är en del av det finska förvaltningsområdet vilket betyder att staden är skyldig att ge det finska språket ett förstärkt skydd och stöd. Enligt Skollagen (2010:800) kap 8 12 a § ska en hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska. Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska.

I dagsläget finns det fyra kommunala förskolor med finskspråkig inriktning: Gibraltarkroken 4, Plantagegatan 8–10, Svetsaregatan 101 och Terapislingan 4. Förskolorna ligger i de geografiska utbildningsområdena Centrum, Sydväst och Hisingen. Förskolorna är öppna för alla barn att ansöka till. Utbildningen för barn med minoritetsspråket finska bedrivs på både svenska och finska. Antal finsktalande personal kan variera beroende på antalet inskrivna barn. Samtliga förskolor med finskspråkig inriktning erbjuder utbildning till väsentlig del på finska, merparten av dagen.

Nationella minoriteter och nationella minoritetsspråk i förskolan

I enlighet med läroplanen för förskolan (Lpfö 18) ska utbildningen i förskolan lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer. Alla förskolor ska bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. Barn som tillhör de nationella minoriteterna ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket.

Uppföljning 2023 (sammanfattning) "Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola 2022–2027" (bilaga 1)

Under året har det tillsatts en styrgrupp med ansvar för realiseringen av planen inkluderat uppföljningen till förskolenämnden. I uppföljningen redovisas förskoleförvaltningens nuläge i arbetet med planens/strategins aktiviteter/insatser så här långt samt nästa steg.

Några av insatserna/aktiviteterna i planen pågår, några är nya/är i en uppstart. Exempel på pågående insatser är sammanställning och analys från kartläggningar av behov, professionsnätverk för finsktalande personal samt kollegialt nätverk för rektorer på förskolor med finskspråkig inriktning, nätverksarbete med andra aktörer, framtagande och revideringar av informations- och stödmaterial gällande de förstärkta rättigheterna för finskt förvaltningsområde.

De aktiviteter/insatser som inte är igång behöver initieras, utifrån roller och ansvar samt rapporteras till styrgruppen. Det kan eventuellt behöva göras vissa anpassningar utifrån pågående organisationsförändring. Ansvar och uppdrag kommer behöva förankras med berörda chefer i den nya organisationen.

Förvaltningens bedömning

Styrgruppen för finskspråkig förskola kommer fortsätta med att planera, förankra och prioritera arbetet utifrån planens/strategins intentioner; *barns rätt till förskola - utbildning på finska; barns rätt till sitt nationella minoritetsspråk och identitet*. Långsiktighet och systematik kommer särskilt beaktas i arbetet framåt. Styrgruppen för finskspråkig förskola har framfört till Göteborgs Stads råd för sverigefinska minoriteten att utifrån behov, delta på rådets sammanträden för dialog och samråd, inkluderat informationen om pågående arbete utifrån planen/strategin samt övrigt arbete kopplat till finskt förvaltningsområde.⁶

Förskoleförvaltningen överlämnar härmed den årliga uppföljningen ”Långsiktig plan och strategi för att möta behov av finskspråkig förskola 2022–2027”.

Johan Olofson

Förskoledirektör

Annika Lovén Samuelsson

Utbildningschef Hisingen

⁶ Dialog och samråd med den sverigefinska minoriteten (vårdnadshavare) och Göteborgs Stads sverigefinska råd ska ske genom en strukturerad dialog och i ett tidigt skede. [Lagen \(2009:724\) om nationella minoriteter och minoritetsspråk 5 §](#)